

Bohumínské pověsti a legendy

Původ názvu Bohumín

Divoce rostoucí bažinatý les v okolí Bohumína představoval pro všechny, kteří tímto krajem z nejrůznějšího důvodu procházeli, velké, ba smrtelné nebezpečí. Z tohoto důvodu byl proto každý, kdo šťastně došel až k bohumínskému brodu přes řeku Odru, po právu považován za "Bohu milého". V jedné z knih druhé poloviny 19. století se proto o původu názvu Bohumín říká, že pochází právě od tohoto úsloví. Podle dnešních lingvistů však jméno města bylo utvořeno od slova Bohuma (Boguma), což je mužské domácké jméno, odvozené od jména Bohumil (Bogumil).

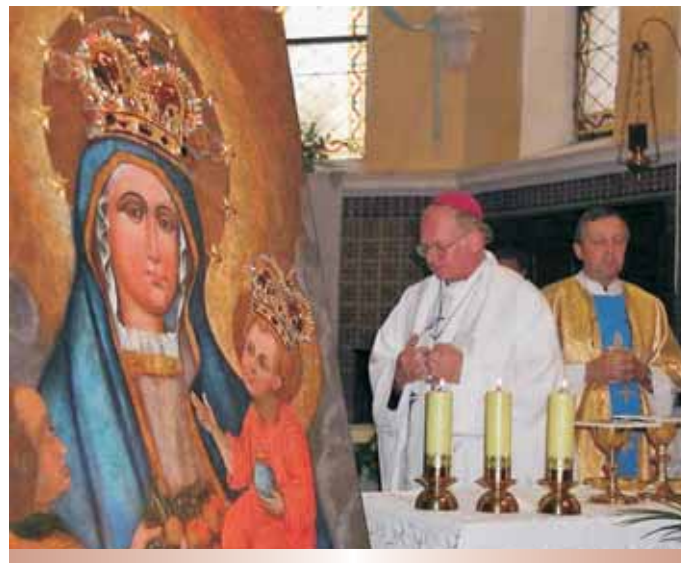

Poklad ve skřečošském lese

Kdysi dávno žili ve Skřečoni tři lakomci. Jednou se od starého kmeta dozvěděli, že se uprostřed místního lesa nachází obrovský poklad, který je možné vykopat pouze na Velký pátek, ale nesmí se při tom promluvit. Lakomci počkali na tento den a kopali v lese už několik hodin, když kolem nich projel zvláštní kočár tažený čtyřspřežím černých koní, kterým chyběla vždy jedna noha. Pán v kočáru zastavil a ptal se jich, kudy do Starého Bohumína. Lakomci zarytě mlčeli, aby nepřišli o poklad. Kočár zmizel v dáli. Po nějaké době konečně kopáči narazili na truhlu. V tu chvíli spatřili muže, který tlačil trakař s polovičním kolem. "Za jak dlouho doženu pána, který tudy jel v kočáře," otázal se. "Ani do smrti ho nedoženeš," vysmál se mu jeden z lakomců. V tu chvíli se poklad propadl hluboko do země a leží tam prý dodnes.

Zázračný obraz Panny Marie

V nitru starobohumínského kostela je Milostný obraz Panny Marie Růžencové-Starobohumínské, který prý dokáže léčit. Jeho původ je zahalen rouškou tajemství. Od dob, kdy byl umístěn do místního kostela, už k němu přišly zástupy poutníků, z nichž si někteří vymodlili uzdravení nejen těla, ale i duše. Dvěma pozlaceným korunkám na obraze požehnal v roce 2004 tehdejší papež Jan Pavel II. a téhož roku vykonal ostravsko-opavský biskup František Václav Lobkowicz i jeho korunovaci. Starobohumínskému kostelu byl tímto navrácen statut lidového poutního místa.

Tajemný zakopaný zvon

Podle korespondence jednoho z místních farářů je možné vyčíst, že v květnu roku 1746 byl v zahradě bohumínského zámku (přestavěný z předchozí tvrže) náhodně objeven při rytí v zemi zakopaný zvon. Úpravy záhonů přinesly nečekaný objev v podobě artefaktu z jemného kovu. Po obvodu měřil 175 centimetrů a podle nápisů lze soudit, že pocházel z 15. století. Kdo a proč zvon do zahrady ukryl, zůstalo neobjasněno. Pravděpodobně k tomu došlo za třicetileté války, kdy Švédové brali zvony a dávali z nich lít děla. Hraběcí rodina Henckelů údajně odmítla objevený zvon vydat jeho nálezci, a tak je další osud zvonu záhadou. Jestli byl nakonec zavěšen do zámecké věže, už se zřejmě nikdy nedozvíme. V novodobé historii se ale Bohumínu podařilo získat dva téměř čtyřsetleté zvony Adama (1200 kg) a Josefa (650 kg). V roce 2015 se vrátily po 73 letech domů do starobohumínského

kostela Narození Panny Marie. Za druhé světové války je odsud odvezli nacisté, aby je roztavili a využili k vojenským účelům. Naštěstí se tak nestalo a občanskému sdružení Přátel bohumínské historie se podařilo s Německem vyjednat jejich navrácení.

Švédský kříž

Traduje se, že v závěru třicetileté války se švédské vojsko pod vedením generála Wittenberga utábořilo na strategickém místě v Bohumíně, odkud podnikalo loupeživé výpravy do blízkého okolí. Vojáci vymáhali od místních obyvatel jídlo, pití a peníze. Během jednoho z výpadů do Muglinova (dnes Ostrava-Muglinov) narazili na císařská vojska. Dříve než stačili pobrat svou kořist, museli se dát se na útěk. Císařští vojáci je pronásledovali až do Bohumína a mnoho z nich na pudlovském poli Orla pobili. Nad hroby padlých švédských vojáků byla navržena mohyla, na níž později místní lidé vztyčili dřevěný kříž s malovanou postavou ukřižovaného Ježíše Krista. Ten se dochoval dodnes.

Pergamen Jana Žižky z Trocnova

V roce 1911 našel jeden obyvatel Bohumína na své půdě ve Skřečoni mezi starým harampádím téměř nečitelný pergamenový list Jana Žižky z Trocnova. V něm hejtman husitských vojsk píše svým přátelům o zemské pohotovosti. Pravost listu z roku 1423 potvrdila po důkladném zkoumání komise historiků. V době svého nálezu vzbudil pergamen obrovskou pozornost, není ale jasné, jestli si jej jeho majitel nechal nebo věnoval některému archivu či muzeu. Je proto už několik desetiletí považován za ztracený. Záhadou zůstává, jak se dopis dostal až do Bohumína. Není totiž pochyb o tom, že Jan Žižka nikdy ve Slezsku nebyl.

INFORMAČNÍ CENTRA

INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTSKÉHO ÚŘADU

🏠 Masarykova 158 ☎ 596 092 111 📠 732 596 092

@ tic@mubo.cz

INFORMAČNÍ CENTRUM PENZION VE VĚŽI

🏠 Koperníkova 1215 ☎ 596 092 310 📠 774 707 792

@ penzion@bospor.info

INFORMAČNÍ CENTRUM POD ZELENÝM DUBEM

🏠 náměstí Svobody 37 ☎ 555 506 606

@ hotel@podzelenym.cz

📍 Město Bohumín

Vydalo město Bohumín v roce 2017.

Text: Jana Končítková

Foto: Pavel Čempěl, Stanislav Karkoška, Jiří Spáčil a archiv města Bohumín

Grafické zpracování: Dana Klučková – Vanesta reklama s.r.o., Bohumín

Bohumín

KAM ZA HISTORIÍ A PAMÁTKAMI

www.bohumin.cz

BOHUMÍN DÝCHÁ HISTORIÍ

Počátky města Bohumína sahají do poloviny 13. století. V něm byl polskou trhovou vesnicí s názvem BOGUN, ležící na hranici mezi Moravou a Opolským Slezskem na významné komunikaci, kudy již dříve vedla jedna z tras Jantarové a Solné stezky. První osadníci se usadili v místech mezi kaplí Pustyňa a starobohumínským hřbitovem, kde stavěli jednoduché dřevěné chýše pro obchodníky, kteří tudy projížděli dále na sever a v době povodní zde čekali, až voda opadne. Místní také stavěli brody přes řeku Odru a pomáhali ji obchodníkům překročit. Těžba dřeva a kamení pro údržbu lesních cest a stavbu brodů vedla ke zvýšení počtu usedlíků, takže Bohumín byl v době krále Přemysla Otakara II. již velkou vesnicí. Podoba města se začala výrazně měnit v 19. století. Když Bohumín (dnešní Starý Bohumín) propásl možnost vybudovat železnici Severní dráhy Ferdinandovy na svých pozemcích, přijel první vlak v roce 1847 do oblasti tehdejšího Šunychlu (dnes Nového Bohumína). Vzniklo zde nádraží a kolem něj se začala formovat průmyslová zóna. S tím byla spojená výstavba nových domů a zvyšující se počet obyvatel. Zatímco původní Bohumín začal stagnovat, dnešní Nový Bohumín zaznamenal obrovský rozmach. Podobu, jakou má město dnes, získalo v roce 1973 sloučením všech sedmi městských částí.

MĚSTSKÉ MUZEUM, Starý Bohumín

🏠 nám. Svobody 38 📞 555 506 606 @ hotel@podzelenym.cz

📱 Město Bohumín

Historicky první městské muzeum v Bohumíně je pro veřejnost otevřené od 1. července 2016. Stálá expozice nazvaná Bohumín - pohledy do minulosti města se nachází v suterénu secesního domu Pod Zeleným dubem ve Starém Bohumíně.

Muzeum se rozkládá na ploše 60 metrů² a je rozděleno do tří částí. Největším lákadlem je starobohumínský poklad, tedy 54 mincí z let 1660 až 1860. Ty před čtrnácti lety objevili nedaleko muzea na starobohumínském náměstí při opravě sochy Jana Nepomuckého. Mezi další vystavené unikáty, které se našly ve zdejších meandrech řeky Odry, patří mamutí stolička a obratel nebo prvorepublikový hraniční kámen.

Architektonický komplex radnice, Masarykova ulice 158 a 225

Dvě novogotické budovy byly vystavěny na konci 19. století. První a rozsáhlejší z nich původně sloužila jako komplex německých škol, druhá jako radnice. Obě jsou kulturní památkou a sídlí v nich bohumínský městský úřad.

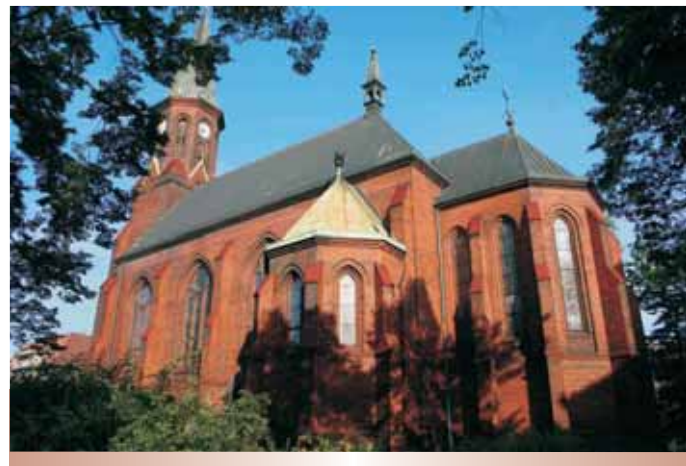
Kostel Narození Panny Marie, Farská 301, Starý Bohumín

Kostel je nejstarší kulturní památkou na území Bohumína. Jeho historie se začala psát na přelomu 12. a 13. století, dnešní podobu získal rozsáhlou rekonstrukcí v letech 1910 až 1911. Na území města najdou návštěvníci i novogotický kostel Božského Srdce Páně na Masarykově ulici, který pochází z konce 19. století, a ve stejné době i stylu vystavěný kostel Slezské církve evangelické na Štefánikově ulici.

Farní kostel Božského Srdce Páně a budova římsko-katolické fary, Masarykova ulice

Pseudogotický katolický kostel, jehož typickým znakem jsou stejně jako u budov radnice červené cihly, byl vystavěn v letech 1892 až 1895. Jde o jednolodní stavbu, jejíž věž i s křížem je vysoká 53 metrů. V centru města stojí ještě další typicky červená památka, a to budova římsko-katolické fary z roku 1905.

Kaple sv. Kříže a kaple Andělů strážných, Smuteční a Ovocná ulice, Starý Bohumín

Ve výčtu sakrálních staveb nesmí chybět dvě kaple, které jsou na seznamu kulturních památek. Kaple sv. Kříže pochází z poloviny 18. století. Říká se jí Pustyňa podle poustevny, kterou v její blízkosti postavili dva bohumínští měšťané a vedli v ní poustevnický život. Kaple Andělů strážných byla vystavěna v roce 1831, kdy Bohumín pochovával oběti cholery epidemie. V roce 2004 prošla rekonstrukcí, na níž se podílela řada dobrovolníků.

Zájezdní hostinec Zelený strom (dnes hotel Pod Zeleným dubem), náměstí Svobody 37, Starý Bohumín

Hotel Pod Zeleným dubem navazuje na tradici zájezdního hostince nazývaného Zelený strom, který na tomto místě stál už v 17. století. Legenda praví, že v něm v roce 1683 přenocoval polský král Jan III. Sobieski. Zchátralý hostinec nahradila na začátku 20. století novostavba podle návrhu vídeňského architekta Siegfrieda Kramera. Od roku 2006 je objekt kulturní památkou, v letech 2013 až 2015 prošel rozsáhlou rekonstrukcí a v jeho sklepení a části dvora proběhl archeologický průzkum. Nyní opět slouží jako ubytovací a restaurační zařízení. Je v něm umístěno i informační centrum a městské muzeum.

Budova bývalá radnice, nám. Svobody 43, Starý Bohumín

Základní kámen dvoupodlažní řadové stavby byl položen v den sedmdesátých narozenin rakousko-uherského císaře Franze Josefa I., tedy 18. srpna 1900. Autorem návrhu byl olomoucký architekt Viktor Mader. Průčelí domu do ulice je zachováno v původní podobě a je dokladem městské architektury přelomu 19. a 20. století s prvky nastupující secese. První zasedání městské rady v ještě nedokončeném domě se konalo přesně čtyři měsíce od položení základního kamene. Svému účelu přestala bývalá radnice sloužit po sloučení Nového a Starého Bohumína v roce 1973.

Nádražní budova a pěší lávka, Ad. Mickiewicze 67

První vlak přijel do Bohumína po císařsko-královské dráze 1. května 1847. Ve stejném roce byla dokončena i původní staniční budova. Novorenesanční vzhled získala přestavbou v letech 1902 až 1904. Objekt prošel v 90. letech minulého století generální opravou. Ta společně s pozdější celkovou rekonstrukcí nádraží zajistila, že se Bohumín pyšní jedním z nejmodernějších nádraží v České republice. V areálu železničního nádraží najdou návštěvníci i ojedinělou technickou památku - 170 metrů dlouhou ocelovou pěší lávku z počátku 20. století.

Socha sv. Anny, Anenská ulice, Záblatí

Sochu sv. Anny vytvořil bohumínský řezbář Šimon Pohl z lipového dřeva v roce 2004 podle liturgické předlohy. Patronka Anenské ulice v rukou drží symbolicky Pannu Marii a malého Ježíška. Socha byla dárkem města Bohumín k 775. výročí městské části Záblatí. Zhruba metr vysoká skulptura prošla v roce 2016 renovací a chrání ji přístřešek.

Pěchotní srub MO S-5 Na Trati a pěchotní srub MO S-4 Šedá vila, ulice Čs. armády a Slezská

Pěchotní sruby byly na území Bohumína budovány ve 30. letech minulého století v reakci na nastupující fašismus a obavy z války. Jsou podobné francouzské Maginotově linii, neboť na jejich projektování spolupracovali francouzští inženýři. Dva z těchto srubů jsou unikátní. Pěchotní srub MO-S5 byl koncipován jako dva jednostranné sruby spojené 22 metrů dlouhou chodbou a měl nouzový východ. Jde o jedinou stavbu tohoto druhu v celém pevnostním systému, je kulturní památkou a je přístupná veřejnosti. Pěchotní srub MO-S4 měl dva zvony a dvě kopule. V objektu byla snížena šachta s kopulí a další tři místnosti (ubikace mužstva, místnost pro velitele srubu a místnost pro telefonistu) přibližně o 90 cm. O objekty pečuje Klub vojenské historie Bohumín.

